

**יסודות
בעבודת
השם**

אדר - עבודת השמחה

קונטרס
"יסודות בעבודת ה'"
= אדר =
עבודת השמחה

משיעורי הרה"ג
ר' אהרן רובינפלד
שליט"א
בעהמ"ח ספרי
"תורת הקנינים"
אדר תשע"ב
יצא לאור:
אדר תשע"ה

לכל ענייני הקונטרס

להתקשר - באר"י:

053-3118701

ניו יארק:

845-499-1158

לאנדאן:

07930-196425

אנטווערפן:

0485-683303

או באימיל:

yesoidos@gmail.com

עימוד:

(+972-)054-8531131

יסודות בעבודת ה'

עבדו את ה' בשמחה

א' תרומה, אדר תשע"ב

- א. חשיבות מידת השמחה . . . . . א
- ב. הביאני המלך חדריו . . . . . ד
- ג. שורש השמחה - השראת הקדושה . . . . . ח
- ד. תועלת ומעלת מידת השמחה . . . . . יא
- ה. השמחה המיוחדת של ימי הפורים . . . . . יז
- ו. השמחה הבאה ע"י מחיית עמלק . . . . . יט

א. חשיבות מידת השמחה

בתחילת החודש, וככלל הידוע, כי אין חוזק חסידות כתחילתו, ובוודאי טמון כח השמחה של כל חודש אדר בתחילת החודש.

כמו כן, עלינו לבאר את משמעות השמחה שמרבים בה בחודש אדר, ומהו הקשר המיוחד בין מידת השמחה לחודש אדר וימי הפורים.

אך טרם שנבאר ענין שמחת פורים וחודש אדר, שומה עלינו לבאר

משנכנס אדר מרבים בשמחה אמרו בגמרא (תענית כט.): "משנכנס אדר מרבין בשמחה".

מדברי הגמרא נראה, כי ענין השמחה שייך לכל חודש אדר, וכן נראה מלשון הכתוב (אסתר ט, כב): "והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב".

וראוי להתבונן מה העבודה הזאת, ובפרט כעת כאשר עומדים אנו

הרי שמידת השמחה קשורה לצדיקים וישרי לב.

ובמאמרי חז"ל, כאשר מדובר אודות זמן גבוה ונעלה, הוזכר תמיד ענין השמחה כתנאי והקדמה לכך, וכמו שאמרו ז"ל (ברכות לא:): "אין עומדים להתפלל אלא מתוך שמחה של מצוה", וכן (שבת ל:): "אין שכינה שורה אלא מתוך דבר של שמחה של מצוה", כי ברצות האדם להשיג מדריגת התפילה או מדריגת השראת השכינה, עליו להקדים לכך את מידת השמחה.

וידוע, כי האר"י הק' העיד על עצמו, שהטעם שזכה לכל הגילויים וההשגות הנפלאות הוא, כיון שהיה שמח בשמחה של מצוה.

גם על לימוד התורה הק' מצינו בגמרא (מגילה לב.): "אמר ר' יוחנן כל הקורא בלא נעימה, ושונה בלא זמרה, עליו הכתוב אומר (יחזקאל כ, כה) 'וגם אני נתתי להם חוקים לא טובים'", הרי שהתורה הק' מכונה בשם "שירה". וכן נאמר (דברים לא, יט): "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת" ודרשוהו על התורה הק' (עי' תוס' מגילה ג. ד"ה עתה באתי. פי' ריב"ן על תלמוד תורה באתי, דכתיב ביה ועתה כתבו לכם את השירה הזאת). כי את התורה

ולהגדיר היטב את מהותה של מידת השמחה באופן כללי.

מידת השמחה -

תנאי והקדמה לעבודת ה'

ענין השמחה בעבודת ה' הינו ממש כתנאי קודם למעשה, ובלעדיה לא יחשב האדם כעובד ה', וכמו שמפורש בפרשת התוכחה (דברים כח, מז): "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל". והיינו, שלמרות שעבד את ה', אך כיון שהעבודה נעשתה ללא הרגשת שמחה, לא היתה עבודה זו חשובה לפניו ית', ולכך באה עליו פרשת התוכחה ח"ו.

ודוד המלך ע"ה מזכיר רבות בתהילים את עבודת ה' מתוך שמחה, וכנאמר (ק, ב): "עבדו את ה' בשמחה, בואו לפניו ברננה". וכן אומר (מג, ג): "ואבואה אל מזבח אלוקים, אל קל שמחת גילי".

ובצדיקים ובני עליה מצינו בפסוקים התהילים שהשמחה מצויה אצלם ביותר, וכמו שנאמר (צו יב): "שמחו צדיקים בה', והודו לזכר קדשו", וכן: "שמחו בה' וגילו צדיקים, והרנינו כל ישרי לב" (לב, יא), וכן הוא אומר: "וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלוקים, וישישו בשמחה" (סח, ד),

תתקלקל שמחתו, או שהנהגה זו הינה למעלה מכוחותיו ותהיה עליו כמשא כבד אשר תפחית את שמחתו, הרי שיצא שכרו בהפסדו, ומוטב יותר שלא יקבל עליו קבלה זו, כי חסרון השמחה הינו חסרון גדול מאוד מאוד. ולכן, בדקו תמיד בכל ענין וענין, האם תיפגם השמחה מכך או לא.

ובגון, אמירת כל ספר התהילים בימי השובבי"ם אשר רבים נהגו כך, צריכה גם כן להיאמר מתוך שמחה וחדווה, ככל עניני רוחניות. וכאשר אחד מרגיש באמצע אמירת הקאפיטלעך כי אין לו יותר חשק לכך, ומצפה בכליון עינים לסיום אמירת התהילים, מוטב שיפסיק מאמירתו ויתעסק בדברים שלבו חפץ, כגון שילמוד בשמחה, או שיאמר רק חלק מפרקי התהילים אך מתוך כוונה ושמחת הלב, ועל כך נאמר: "טוב מעט בכוונה, מהרבה שלא בכוונה"... כי אסור לו לאדם לאבד בשום אופן את מידת השמחה.

מסיבה זו לא ראו החסידים בעין יפה עניני פרומקייט ודקדוקי מצוות אשר לא נכתבו בשולחן-ערוך, כי דברים אלו מביאים את האדם להיפוכה של מידת השמחה. כי שמחה היא התפשטות ורחבות של

הק' צריכים ללמוד מתוך שמחה, בשירה ובזמרה, וכך אומר דוד המלך ע"ה (תהילים קיט, נד): "זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי".

ולחיפך מצינו, כי חורבן הבית נגרם כיון שלא שמחו ישראל בעת עסקם בתורה, וכדברי הגמרא (נדרים פא.): "מפני מה אבדה הארץ... על שלא ברכו בתורה תחילה", והיינו, שהגו בדברי התורה, אך הם לא בירכו על כך, כיון שלא הרגישו שמחה והנאה בשעת לימודם, וברכות הנהנין הרי מברכים רק כאשר חשים בהנאה ושמחה. וכתוצאה מחוסר שמחתם, נחרב בית מקדשנו ותפארתנו.

המורם מכל אלה, כי כדי להתעלות בתורה, בעבודת ה' ובהשגות עליונות נחוץ מאוד מאוד להקדים לכך את מידת השמחה.

טוב מעט בשמחה -

מהרבה שלא בשמחה

במקהלות החסידים ידעו תמיד, כי אדם אשר חפץ לכו לגשת אל הקודש ולקבל על עצמו הנהגה טובה בעבודת ה', אך ישנו חשש שהנהגה זו יכולה למעט אצלו את מידת השמחה, כגון, כאשר תהיה אצלו ירידה קלה בהנהגה זו

כך לחותנו. הגיב חותנו ואמר: "פרומקייט שאדט צו דביקות". אולם לאחר מכן אמר ה"אריה דבי עילאי" לסובביו, כי כוונתו של חתנו לטובה, ובלשון קדשו: "אבער ער מיינט עס ערנסט".

הרי לנו, כי פרומקייט מונעת את האדם מדביקות, כי הרי לא יתכן להגיע לדביקות בה' ללא מידת השמחה.

נפש האדם, וענין הפרומקייט הוא צמצום הנפש.

ובענין זה מסופר, כי הרה"ק משינאווא זי"ע סעד פעם בתקופת אירוסיו יחד עם חותנו הרה"ק בעל "אריה דבי עילאי" זי"ע, וכובד לברך על הכוס. כאשר מזג חותנו את היין לתוך הכוס, הבחין הרה"ק משינאווא שהכוס אינו מלא על גדותיו, וכיון שהיה איש הלכה מובהק, הראה על

ב. הביאני המלך חדריו

משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם, אשר יחפוץ להיטיב לאחד מבני מלכותו, ככה יעשה לו. יכניסוהו לחדרי המלך הפנימיים, וימנהו להיות משרתו הקרוב אליו, ובכך יעניק לו המלך את המתנה הגדולה ביותר. כמו כן, להבדיל אלף אלפי הבדלות, הרי אין לו לאדם זכיה גדולה יותר, מלעמוד בבית מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ולשרתו בנאמנות, בשמירת מצוותיו, חוקיו ומשפטיו.

ולכן, על האדם להכיר בהכרה ברורה בטובת המקום אשר זיכהו לשרתו, ועליו להשריש בקרבו, כי בכל מצוה שהוא מקיים, גם כאשר אינו מכוון כוונת נעלות, משרת הוא את השי"ת, וגורם נחת רוח לפניו.

ההטבה הגדולה ביותר -

הזכיה לשרת את מלכו של עולם

המעם הפשוט שהשמחה היא כה נחוצה וחשובה לעבודת ה' הוא, כי כידוע, בריאת העולם היתה בחסדו הגדול של ה' יתברך, בבחינת: "עולם חסד יבנה", וכן כל מטרת נתינת תורה ומצוות לעם ישראל היתה בדרך הטבה מאתו ית', כי דרך הטוב להיטיב.

והיינו, שההטבה הגדולה ביותר הינה, שהשי"ת ברא את העולם, ויצר את האדם, ויפח באפו נשמת חיים, ובחר בנו מכל העמים להיות לו לעם סגולה, ונתן לנו תורת אמת, וחיי עולם נטע בתוכנו, והעניק לנו את הזכיה העצומה לקיים את מצוותיו, ולפעול על ידן פעולות נשגבות בכל העולמות העליונים.

שמחה של מצוה -

הזכחה לזכיה שבקיום המצוה

והנה, ברור לכל, כי מלך בשר ודם אינו צריך כלל למשרתים כה רבים, ופעולות רבות אשר משרתיו עושים למענו ביכולתו לעשותן לבדו, ואינו צריך סיוע לכך, אלא כיון שברצונו להנות את עבדיו הנאמנים נותן הוא להם את הזכיה לשרתו.

אותו ענין הוא מצינו גם במצות כיבוד אב ואם. כאשר בן מכבד את אביו, וכדברי חז"ל (קידושין לב:): "איזהו כיבוד, מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה"... אין הכוונה שאביו לא היה מסתדר בלעדו, אלא רצון התורה הק' היא שהבן יכבד את האב, והפעולות הללו שמנו חז"ל הן האמצעי לגלות את הערכתו ואת הכבוד שרוחש לאביו.

ולכן, כאשר משרתי המלך יבצעו את תפקידם בפנים זועפות ללא שום שמחה, ברור ללא ספק, שאין זה נקרא כלל שירות המלך, כי הרי המלך לא צריך את עצם המעשה. וכן, כאשר הבן יאכיל וישקה את אביו בפנים זועפות, ויראה כי עושה זאת מחוסר ברירה, אי אפשר לומר עליו שקיים מצות כיבוד אב, אך המצוה לא נעשתה בשלימות, אלא וודאי שלא קיים כלל את מצות

ויזכור האדם תמיד, כי בכך עומד הוא ממעל לכל מלאכי מעלה. כי המלאכים טענו: "תנה הודך על השמים", ובמושכל ראשון נראה, כי טענה זו נכונה היא מתקבלת על הדעת, כי הרי מה לו לבשר ודם פשוט, קרוץ מחומר, השוכן בעולם החומרי הזה, עם קדושת התורה. אולם למרות כל הטענות הללו, בחר בנו השי"ת, ונתן לנו את הזכות להיות עבדיו ולשרתו. והטעם, כי מצד הנשמות הקדושות השוכנות בתוכנו, גבוהים אנו ממעלת המלאכים.

ובכך יבוא אל המלך לשרתו, ולקיים את מצוותיו, כאשר הרגשתו תהא, כי בו בחר ה' ממש כפי שבחר בשעתו באהרן הכהן לשמש ככהן גדול. ולמרות שישנם יהודים רבים המשרתים את מלכו של עולם בשמירת התורה הק', יחשוב רק על תפקידו, וידמה בעיניו כאילו הוא המשרת היחידי בבית המלך, וכדברי חז"ל (סנהדרין לו:): "חייב אדם לומר, בשבילי נברא העולם".

ועצם מחשבות אלו, שעומד הוא בבית המלך ומשרתו, תביאהו לידי שמחה גדולה, וכנאמר (שיר השירים א, ד): "משכני אחריו נרוצה, הביאני המלך חדריו, נגילה ונשמחה בך".

ארגמן, תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים".

ואם כן, כאשר מקיים אדם את מצוות ה' ללא שמחה של מצוה, הרי הוא מגלה דעת כי אינו חש שום חשיבות בכך שעומד בהיכל המלך - מלכו של עולם, וכדי בזיון וקצף. ולכן, כה חמור הדבר, עד שנאמרו על כך צ"ח הקללות "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה..."

ועל ענין זה אומר הנביא (ישעיה א, י"ב): "שמעו דבר קציני סדם האזינו תורת אלהינו עם עמרה. למה לי רוב זבחיכם יאמר ה', שבעתי עלות אילים וחלב מריאים ודם פרים וכבשים ועתודים לא חפצתי. כי תבאו לראות פני, מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי", כי הקרבת קרבנות הנעשית מן השפה ולחוץ, כאשר בלב אין תחושת שמחה, מוכיחה שהמקריב אינו מחשיב את הדבר כלל, ועל כך נאמר: "מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי". ולמרות שבחומש ויקרא ישנן פרשיות שלמות העוסקות בתורת הקרבנות, ואם כן, מהי הכוונה: "מי ביקש זאת מידכם", אולם כאשר מתבוננים רואים ששם נאמר (ויקרא א, ב): "אדם כי יקריב", דהיינו, שהמקריב יקריב מעצמו, ולבו יבוא יחד עם הקרבן, וכן נאמר (שם פס' ג): "יקריב אותו

התורה (עי' קידושין לא. בדברי הגמ' "יש מאכיל לאביו פסיוני וטורדו מן העולם", וברש"י ותוס' שם). כי עיקר המצוה הוא, להראות כי מחשיב הוא את אביו, וזכיה היא עבורו לשרתו ולשמשו, אך כאשר אינו שמח מכך, עיקר חסר מן הספר.

על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בלעמוד ולשרת בבית ה'. כי הלא בקיום התורה והמצוות שלנו, אנו משרתים ומכבדים את מלך מלכי המלכים, וכמ"ש (תהילים כט, ב - ג): "הבו לה' כבוד ועוז, הבו לה' כבוד שמו"... וזוהי עיקר כוונת ה' יתברך כאשר נתן לנו את תורתו, ועל כן, על האדם להראות בעת קיום המצוות כי מרגיש הוא את גודל הזכיה שבכך, ויתמלא בשמחה עצומה בגשתו לעבוד את קונו, ואז תעלה המצוה לריח ניחוח אשה לה'.

וכן היה גם בתרומת המשכן, כי עיקר מטרת תרומת המשכן לא היתה לקיבוץ הזהב והכסף, כי הרי "לי הכסף ולי הזהב", אלא עיקר רצון השי"ת היה שיביאו עמם את נדבת לבם, וכמו שמפורש (שמות כה, ב): "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי", וכן נאמר (שיר השירים ג, ט-י): "אפריון עשה לו המלך שלמה... עמודיו עשה כסף רפידתו זהב, מרכבו

שורה על פניו. ואם יתהלך בבית המלך בפנים נפולות, יזרקו אותו החוצה, כי יאמרו לו: "מה לך להיות עצוב, כלום חסר בבית המלך, הרי נמצא אתה במקום הטוב ביותר", והמתהלך בבית המלך מתוך עצבות, יחשב כמורד במלך, כי מראה שאין מכיר בזכיה הגדולה לשהות במקום רם ונשא זה.

ובן מצינו בהמן הרשע, שכאשר הגיע אל ביתו אבל וחפוי ראש, אמרו לו (אסתר ה, יד): "יעשו עץ גבוה חמישים אמה, ובבוקר אמור למלך ויתלו את מרדכי עליו, ובא עם המלך אל המשתה שמח", כי כוונתם היתה להשרות עליו שמחה, כי רק אז יוכל לבוא אל המלך.

ולבן מובא בספה"ק, כי אנו בני העם המובחר הקרובים אל אבינו מלכנו, עלינו להיות בשמחה תמיד.

ידוע כי הרה"ק רבי אברהם מקאליסק זי"ע פגש פעם ביהודי סגי נהור ל"ע הגונח על מצבו המר. אמר לו הרה"ק מקאליסק: "כדאי לחיות בעולם שמונים שנה אפילו כפי שאתה חי, ובלבד להניח תפילין פעם אחת, ועל כך לבד יש לשמוח". הרי לנו, כי סבר שאף סומא החשוב כמת עליו להיות שרוי בשמחה, ולא להתהלך במרירות ובעצבות.

לרצונו", ורק על קרבנות הללו נצטוו מאת ה', אך הקרבת קרבנות ללא רגשי שמחה לא ציוה ה' כלל, ולכן ניתן לומר על כך: "מי ביקש זאת מידכם".

בללו של דבר, בשמחה של מצוה מגלה האדם החוצה את שמחת נפשו מכך שזכה לעמוד לפני ה' ולשרתו, ובכך ממלא הוא את רצון ה' בצוותו לנו על קיום התורה והמצוות. וחלילה, כאשר עבודתו נעשית בבחינת "וינהגוהו בכבודות" ללא הנאה ושמחה, אינו מכבד כלל את מלכו של עולם, ואינו עולה לרצון לפניו ית'.

ולבן, בכל עניני קדושה, בין בלימוד התורה, בין בתפילה, ובין בקיום המצוות, יבדוק האדם תמיד, איך יוכל לעשותו בשמחה ובחיות דקדושה כדי שיגרום בכך נחת רוח לאבינו שבשמים.

עצבות בבית המלוכה -

פגם בכבוד המלך

עד כה עסקנו בחובת השמחה בעבודת ה'.

אולם ישנו ענין נוסף המובא בספה"ק, שעל כל יהודי להיות שרוי בשמחה בכל עת ובכל זמן, גם כאשר אינו עוסק בדברים של קדושה.

כי כאשר אדם פשוט זוכה להיכנס לבית המלכות, אזי בוודאי השמחה

ממילא בטלים ומבוטלים כל עניני הצער, לנוכח השמחה הגדולה על השהיה בבית המלך.

ובמו שעני ואביון אשר יזכה ביום מן הימים בסכום עתק ויהפוך לעשיר גדול, לא יהיה קץ לשמחתו, ומגודל שמחתו לא ירגיש באותה עת בשום מכאוב וצער, וגם אם תהיה לו עגמת נפש כל שהיא, לא יצטער מכך, ולא תיחשב כלל בעיניו לצרה, כיון ששמחתו העצומה תגבר על הכל. כך חייב כל יהודי לחיות את חייו בתחושת שמחה עצומה על עמדו בבית המלוכה, והרגשה זו תביא אותו לשמוח תמיד ולהתגבר על כל אנחותיו.

כמו כן מסופר, על הרה"ק רבי אלימלך מרודניק זי"ע מצאצאי הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע אשר נשאל פעם, האם נכון הדבר שהוא תמיד שרוי בשמחה, וענה: "כל העולם כולו אינו כדאי בשביל אנחה אחת".

צדיקים אלו הרגישו את קרבתם להיכל המלך, ולכן לא הבינו כלל כיצד ניתן להוציא אנחה מהפה.

בבית המלוכה

הצער בטל מגודל השמחה

ולמרות שישנם קשיים ועניני צער בעולם שיכולים לגרום לעצבות, אך כאשר חש האדם את קרבתו למלך, ומרגיש את הזכיה הגדולה שבכך,

ג. שורש השמחה - השראת הקדושה

הקדושה וביראת ה', כי השמחה והקדושה משולבות יחדיו.

וידועים דברי הגמרא (חגיגה ה:): כי בפסוק אחד נאמר (דברי הימים א טז, כז): "עוז וחדוה במקומו", ובמקום אחר נאמר ירמיה יג, יז "במסתרים תבכה נפשי", ותירצו: "הא בבתי גוואי, הא בבתי ירמיה". ופירש הבעש"ט הק' את תירוץ הגמרא, כי בבתי גוואי שורה שמחה רבה, ועוז וחדוה במקומו, למרות החורבן הנורא

הטבע של הקדושה - מידת שמחה וביתר פנימיות אפשר לבאר את הענין, כי הנה לכל דבר ישנו טבע אשר הטביע בו הקב"ה, בין בעניני רוחניות ובין בעניני גשמיות.

ופבע הקדושה הוא לגרום לשמחה. וכמו שהיו אומרים, כי אם רוצים לבדוק את מידת היראת-שמים של האדם, יבדקו אם הוא שרוי בשמחה, כי מידת השמחה הינה סימן מובהק לדבקתו של האדם במידת

בראשית רבה ט, ז): "טוב מאוד – זה יצר הרע", ולמרות שבגמרא מכונה היצר הרע בשמות מגוונים: "רע" "טמא", "ערל" וכדו' (עי' סוכה נב.), יש בו גם חלק הטוב, כי כל מה שברא השי"ת בששת ימי המעשה יש בו טוב.

[ובמה מהמפרשים דייקו בדברי הגמרא (עירובין יג:): "נמנו וגמרו, נח לו לאדם שלא נברא משנברא", שלא אמרו "טוב לו לאדם שלא נברא", כי הרי התורה הק' אומרת על כל הבריאה "והנה טוב מאוד", ולכן אמרו רק ש"נח לו לאדם שלא נברא".]

ואכן, אפשר לראות ביצר הרע שליח טוב, כי הוא מביא את האדם לידי חדוותא דשמעתתא, ו"בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין", והינו, שהתורה הק' מתבלת את היצר הרע ונעשה ממנו מתוק, וכן ידוע, שבשמו של ס"מ ישנן האותיות א-ל אשר הם שם קדוש.

ובן הוא במלחמת היצר. אפשר לומר שמלחמת היצר אין בה טובה, אך באספקלריה של קדושה מסתכלים על מלחמת היצר כדבר טוב, וכל נסיון שבא לידי האדם טוב לו מאוד, כי כאשר יתגבר על הנסיון יזכה למדריגות רמות והשגות נפלאות. ואפילו כאשר נכשל האדם חלילה בעבירה אפשר לראות את הטוב

של בית מקדשנו. הרי שהשי"ת שהוא מקור הקדושה שרוי כביכול בשמחה תמיד, ועל האדם להתקשר למידת השמחה של השי"ת.

וענין זה שהשמחה היא טבע הקדושה ניתן להסביר בפשטות.

כי הנה השמחה שורה על האדם, כאשר הינו מרגיש שטוב לו. וכאשר מזדמנים לפניו מקרים אשר לא טובים המה, פוחתת שמחתו, וקרוב להיות בעצבות, אשר למרות שהיא אינה עבירה, הרי כבר ידוע מאמרו של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע: "העצבות אינה עבירה, אך מה שבכח העצבות לגרום לאדם, אין ביכולתה של שום עבירה לעשות..."

והנה מצד מידת הקדושה, אין שום רע בעולם, כי הקדושה רואה בכל דבר רק את חלק הטוב שבו, וכנאמר בתורתנו הק' (בראשית א, לא): "וירא אלוקים את כל אשר עשה, והנה טוב מאוד", הרי שכל הבריאה כולה טובה מאוד, וכל הנמצא בעולם אך טוב הוא. וזוהי הסיבה, אשר טבעה של מידת הקדושה היא להביא לידי שמחה, כי כאשר מסובבים רק בענינים טובים, מרגישים שמחה רבה.

והנה צד הקדושה רואה את חלק הטוב גם בדברים אשר נראים לעיניים כלא טובים, וכמו שדרשו חז"ל)

הרי מגילה זו נאמרה בנבואה, והרי "אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה". ולמרות שבאותה שעה הרי קונן על חורבן בית המקדש, היה שרוי בשמחה, כיון שירמיה הסתכל על חלק הטוב שישנו בחורבן בית המקדש, ולכן היתה לו היכולת להיות בשמחה ולזכות להשראת השכינה.

אין דביקות בהשי"ת ללא שמחה

ידוע כי תכלית כל עבודת האדם הוא להגיע לדביקות בה' יתברך, והארכנו רבות בחובתו של האדם לפתוח את פתחי לבו, ולחשוב מחשבות ועצות כיצד ישיג את הדביקות בה', באופן שנשמתו תהא מקושרת בהשי"ת בקשר אמיץ וחזק.

בנוהג שבעולם שכאשר רוצים להדביק יחדיו שני דברים, מניחים ביניהם 'דבק' שהוא חומר הגורם להדביקים יחד, כמו כן, ניתן לומר, כי הדבק המביאה לידי דבקות והתקשרות בה' היא השמחה. על ידי השמחה מתרוממת נפשו של האדם לעילא, ואז זוכה להתדבקות רוחא ברוחא, וכמובא (זוה"ק פרשת אחרי דף עג:): "תלת מתקשרין דא בדא, קודשא בריך הוא, אורייתא, וישראל".

ולכן, כאשר ניגש האדם להתפלל או לשאר עניני עבודת ה', ורוצה להתדבק בה', עליו לגשת לכך מתוך

שבכך, כי כעת ביכולתו לשוב בתשובה מאהבה, ועוונותיו יהפכו לזכיות. וכמו כן, בשכחת התורה ישנה טובה גדולה, כי היא גורמת להתמדת התורה, וכך הוא בכל ענין וענין.

הוי אומר, מצד מידת הקדושה ניתן לומר על כל דבר, בין ברוחניות ובין בגשמיות, "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד".

"הדבק במידותיו" -

מה הוא בשמחה אף אתה בשמחה וכך היא דרכו של הקב"ה, אשר אינו מסתכל אלא על חלק הטוב שבכל יהודי ויהודי, וכמו שנאמר (במדבר כג, כג): "לא הביט אוון ביעקב, ולא ראה עמל בישראל".

והרי מחויבים אנו במצות: "והלכת בדרכיו" (דברים כח, ט), ודרשו: "הדבק במידותיו" (ע"י שבת קלג:), ולכן, מה השי"ת רואה בכל דבר רק את הטוב שבו, כיון ש"עוז וחדווה במקומו" אף בזמן שבית מקדשנו נחרב והשכינה הק' נודדת בגלות, כך גם עלינו ללכת בדרכיו, ולמצוא בכל דבר את חלק הטוב שבו, ואז נוכל להתדבק במידת השמחה כראוי בכל הזמנים.

ומובא בספה"ק "ישמח משה", כי כאשר חיבר ירמיה הנביא את מגילת איכה, היה עליו להיות בשמחה, כי

לבני ישראל (שמות יט, ד): "אתם ראיכם את = אשר עשיתי למצרים, ואשא אתכם על כנפי נשרים, ואביא אתכם אלי..." שהם דברים המשמחים את הלבבות ומרוממים את הנפשות, כי דבריו אלו היו כעין מילתא דבדיחותא שאמר רבה קודם הלימוד, כדי שיהיו שרויים בשמחה, ובכך יכינו את עצמם למעמד מתן תורתנו על הר סיני.

הוי אומר, השמחה היא ממש מרכיב יסודי וחשוב בעבודת ה', ובלעדיה אינו נחשב כלל לעובד ה'. וכגון, כאשר אדם מתפלל כאשר אינו חגור בגארטל, נוכל לומר עליו שהתפלל, ותפילתו היתה ללא גארטל, אך אם יתפלל או יקיים מצוה ללא שמחה, לא יתכן לומר עליו שהתפלל או שקיים את המצוה ללא שמחה, אלא וודאי שעבודה זו אינה נחשבת כלל לעבודת ה', כיון שבלעדי השמחה לא שייך להגיע אל התכלית הנרצה שהוא הדביקות.

שמחה של מצוה, כי השמחה מביאה לידי התרוממות והתעלות, ומגביהה את נפש האדם.

וכפי שבבית המקדש היו מביאים על המזבח אש מן ההדיוט ואש מן השמים, כמו כן, השמחה שהאדם מביא עמו בגשתו לעבודת ה' היא כאש מן ההדיוט, וכשם שטבע האש לעלות כלפי מעלה, כמו כן, השמחה הרי מושכת את האדם כלפי מעלה, ובכוחה יוכל האדם להתקשר אל הבורא ית' בדביקות מוחלטת.

מסיבה זו נהג רבה לומר מילתא דבדיחותא טרם הלימוד, וכפי שנראה מספה"ק "תניא", לא היתה המילתא דבדיחותא דברי תורה שנאמרו במליצה, אלא מילי דעלמא וכדו', ולמרות כך התיר רבה את הדבר, כי בכך רומם את הרוחות, ונפתחו הלבבות לדברי התורה הק', וכך זכו להתדבק בקדושת נותן התורה.

ובספה"ק "בני יששכר" מבאר, כי טרם קבלת התורה אמר משה רבינו

ד. תועלת ומעלת מידת השמחה

הינו "הולך", וכמו שנאמר (זכריה ג, ז): "ונתתי לך מהלכים בין העומדים", וכל ימי חייו הולך האדם ממדריגה למדריגה, בתורה, בתפילה, במעשים טובים.

השמחה בעבודת ה' ממזהרת את דרך התעלות למידת השמחה ישנן תועלות רבות, ונפרט אותן.

ידוע, כי כל יהודי בעולם הזה

אנא נמי רהיטנא". ויש מהפרשים שביארו, כי שבת הרי ניתנה לנו לעונג ואסור לטרוח בו, ולכן סבר כי ריצה היא טירחה ואסורה בשבת. וכיון ששמע שהלימוד הוא מהפסוק: "אחרי ה' ילכו", ראה שלמדוהו מלשון "תלכו", ומכך הבין כי הריצה לדבר מצוה, להליכה תיחשב. והטעם, כי ההליכה לעניני עבודת ה' הרי צריכה להיות מתוך שמחה והשמחה ממחרת את ההליכה עד לכדי ריצה, וא"כ אין זה טירחה כלל, כיון שכך הוא הדרך, ולכן מותר לרוץ בשבת לדבר מצוה.

הלומד בשמחה

יספיק רבות בשעות מועטות

אותו ענין הוא גם בלימוד התורה"ק. ידוע כי בספה"ק "סור מרע ועשה טוב" להרה"ק מזידיטשויב זי"ע כותב באריכות בחשיבות הלימוד בפנימיות התורה וההתנהגות על פי דרך הקבלה, ובתוך דברי קדשו כותב, כי נכון להקדיש בכל יום זמן מיוחד ללימוד פנימיות התורה, ולכן, אם היה רגיל ללמוד בכל יום ה' דפים גפ"ח, ימעט מלימודו וילמד רק ב' או ג' דפים, כדי שישאר לו זמן גם לתורת הנסתר.

ושם בהוספות מהרצ"א להרה"ק בעל "בני יששכר" זי"ע מגיה קטע

באמצע הליכתו של האדם, ניצבים בפניו מוקשים רבים המפריעים את הליכתו. היצר הרע מביא את האדם לידי נסיונות קשים, ומנסה לעצור את הליכתו והתעלותו, והאדם יכול להישבר מכך שמתעכב בדרכו, ואינו מצליח ללכת כפי שרוצה באמת.

ולכן, על האדם לדעת, כי אם ילך מתוך שמחה, וכל מעשיו יהיו מתוך שמחה, ירוויח מכך רווח עצום. כי הליכה מתוך שמחה, נעשית במהירות, ולכן, למרות העיכובים והנסיונות מצד היצר יוכל להגיע ליעדו הנרצה, ולהתקרב אל ה' כאוות נפשו. ודבר זה אפשר לראות בחוש בהליכה גשמית, שאדם ההולך למקום כלשהוא כאשר לבו מלא שמחה, הליכתו מהירה יותר, וכמובא ברש"י (בראשית כט, א): "וישא יעקב רגליו. משנתבשר בשורה טובה, שהובטח בשמירה, נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת".

הנמרא מספרת (ברכות ו:): "אמר רבי זירא, מריש כי הוה חזינא להו לרבנן דקא רהטי לפרקא בשבתא אמינא קא מחליין רבנן שבתא, כיון דשמענא להא דרבי תנחום א"ר יהושע בן לוי, לעולם ירוץ אדם לדבר הלכה ואפילו בשבת שנאמר (הושע יא, י): אחרי ה' ילכו כאריה ישאג וגו'

להספיק הרבה יותר, וללכת בדרכי ישרים בקלות ובוזריזות.

בכח השמחה

לא יחלש ממפגש עם היצה"ר

בנוסף לכך, הרי כל יהודי רוצה לזכות ל"עולמך תראה בחייך" עם כל הפירושים שבכך. כל אחד שואף שיהיה הכל מוכן ומזומן, ושירגיש טעם בתורה, טעם בתפילה, טעם בעבודת ה', וכן משתוקק הוא ששמירתו בעניני קדושה תהיה בשלימות, ושלא יבוא לידי נסיון כלל.

ולכן, כאשר התכנית משתבשת, והינו נפגש פנים בפנים עם היצר הרע, נעשה לו חושך. ולמרות שהיצר עדיין לא פיתה אותו לידי עבירה, נופל הוא ליאוש כאשר היצר מגיע לפתותו פעם אחר פעם.

והסיבה לרפיון שמתחולל אצלו, כי הוא תכנן שלא יפגוש כלל את היצר הרע, וכמו שאנו מתפללים בכל יום "ואל תביאני לא לידי נסיון", ורצונו היה שעבודת ה' תהיה תמיד בבחינת "על מי מנוחות ינהלני", ללא שום הפרעות מצד היצר הרע. ומכך שאין הולך לו כפי שהוא רצה, מגיע הוא לירידה, למרות שלא נכשל בעבירות חמורות חלילה.

והנה בספה"ק "שם משמואל" מביא מבעל ה"תניא" הכותב (בכוונת

זה, וכותב, כי הוא חולק בדבר, ודעתו אינה מסכימה לכך, ובפרט בדורנו אנו שתלמידי חכמים מתמעטים והולכים, ועל כן אסור למעט מלימודו בנגלה, וימשיך כל אחד בסדר לימודו כדרכו מימים ימימה. אך ה"בני יששכר" ממשיך ואומר, כי העצה שיוכל ללמוד גם פנימיות התורה היא, שילמד מתוך שמחה. כי המציאות מוכיחה כי הלומד מתוך שמחה מספיק בזמן מועט מה שאחרים לומדים משך שעות, כי השמחה מרחיבה את דעתו, ומוחו מתפתח להבין ולהשכיל במהירות יתירה, ולכן, אם ברצונו לצאת ידי שניהם, יעתיר אל ה' שימשיך עליו את מידת השמחה, כדי שיוכל ללמוד מתוך שמחה והרחבת הלב והדעת, ואז יקלוט במהירות את דפי הגמרא וכו' וישאר לו זמן אף ללימוד פנימיות התורה.

ולכן, תלמיד חכם אשר שואף לרכוש מסכתות רבות בש"ס, או מקצועות בשו"ע וכדו', ורוצה לסדר עבורו תכנית לימודים, ידע נאמנה, כי אם ילמד בשמחה יוכל לרכוש הרבה יותר מאשר ילמד ללא שמחה.

הרי לנו אחת ממעלות השמחה, שכל מלאכתו בעבודת ה' נעשית במהירות, ובזכות השמחה, יכול

וכדפירושו בספה"ק: "יזכיר לו יום בשמחה, כאשר יפגש עם שונאו, יהא לו הדבר לרועץ, וכל פגישה קלה ביניהם תפריע לו מאוד. אך כאשר מי ששרוי בשמחה, אינו מתרגש כלל כאשר רואה הוא את שונאו לנגד עיניו, ולא עוד אלא אפילו יוכל להתחבר עמו. וכפי הידוע, שכאשר האדם מחתן את אחד מצאצאיו, ושונאו הגדול יכנס לאולם החתונה, לא תופרע כלל שמחתו, אלא להיפך, בעל השמחה יכבד את שונאו, כי השמחה גורמת לו להיות מעל לכל הדברים הללו.

וניתן להוסיף בענין, כי פעמים רבות אפשר למצוא יהודי אשר מוטל עליו לעשות ענין אשר הוא יודע היטב כי זוהי כעת חובתו מן השמים, ולמרות הכל אומר הוא שאין לו חשק לכך, ומתחמק מהדבר. הסיבה לכך היא, כיון שאדם זה אינו דבוק במידת השמחה, ולכן כאשר היצר מערים עליו קושי, אין בכוחו להתגבר עליו. אך העובד את ה' מתוך שמחה וטוב לבב, יעבוד גם את בוראו בשעה שאינו מרגיש נעימות וחשק, כי כאמור, תועלת השמחה היא שאפשר אפילו לחבק את השונא, ויתכן מאוד, כי עצם הדבר שהוא מחבק את שונאו, יגרום לו להרגשה טובה ותוספת שמחה.

היוצא מהאמור, כי עצה טובה קמ"ל, שראוי וכדאי לכל אחד להיות בשמחה תמיד, כי כך לא יתפעל מכל ההפרעות והמכשולות שבדרכו, ואפילו אם יפגש עם היצר הרע, ויגיע לידי נסיון כגון בשמירת עיניים וכדו', לא ישבר מכך, אלא יתגבר על הנסיון, וידלג מעליו בשמחה של מצוה, וכך

המקוה), כי אדם אשר אינו שרוי בשמחה, כאשר יפגש עם שונאו, יהא לו הדבר לרועץ, וכל פגישה קלה ביניהם תפריע לו מאוד. אך כאשר מי ששרוי בשמחה, אינו מתרגש כלל כאשר רואה הוא את שונאו לנגד עיניו, ולא עוד אלא אפילו יוכל להתחבר עמו. וכפי הידוע, שכאשר האדם מחתן את אחד מצאצאיו, ושונאו הגדול יכנס לאולם החתונה, לא תופרע כלל שמחתו, אלא להיפך, בעל השמחה יכבד את שונאו, כי השמחה גורמת לו להיות מעל לכל הדברים הללו.

השונא הגדול ביותר של האדם עלי אדמות הינו היצר הרע, המבקש להכשילו ולהפילו. אך אם עובד הוא את ה' מתוך שמחה, לא יפריע לו כלל כאשר היצר יעמוד לו בדרכו, ויוכל אפילו לחבקו, ולומר לו בפה מלא ולב שמח: "מודה אני לך, על כל הנסיונות והפיתויים, כי בכך מתחזק אנוכי בעמדי על המשמר. ואפילו אם חלילה הצלחת פעם להפיל אותי ברשתך ונכשלתי בעבירה, אינני נשבר מכך, כי בכוחי לשוב בתשובה שלימה מאהבת המקום, והעבירה תהפוך לזכות עבורי. ובסופו של דבר, בא יבוא היום, בו ישחטו אותך מן העולם",

שמחה - סגולה לפרנסה ברווח
 ובענין זה מובא בשם צדיקים, כי מידת השמחה היא סגולה לפרנסה, כי הדחקות מקורה מצמצום, ושמחה הרי ענינה רחבות ללא צמצום, ולכן מסוגלת השמחה לפרנסה בהרחבה ללא צמצומים.

ומסופר, כי יהודי אחד נכנס אל הרה"ק בעל "אמרי אמת" מגור זי"ע, והתאונן בפניו על קשייו בפרנסתו. אמר לו ה"אמרי אמת", כי ישתדל להיות בשמחה, כיון שהשמחה משפיעה פרנסה טובה. טען האישי, כי איך ביכולתו לשמוח כאשר בביתו אין לחם לפי הטף. נענה ה"אמרי אמת" ואמר: "וואס טוהט מען נישט פאר פרנסה".

שמחה של מצוה - כיון שדבר גשמי נעשה לחפץ של מצוה

הזכרנו בתחילת המאמר, כי האר"י הק' העיד על עצמו, שהטעם שזכה לכל הגילויים וההשגות הנפלאות הוא, כיון שהיה שמח בשמחה של מצוה.

הרה"ק בעל ה"תניא" זי"ע דיין מלשוננו של האר"י הק' שאמר "שמחה של מצוה" ולא "שמחה של תורה" או "שמחה של מצוה", ומסביר את הענין, כי דווקא בשמחה

יוכל להמשיך בדרכו במסילה העולה בית קל.

שמחה -

התפשטות ללא צמצום וגבול

וביתר ביאור, כי ענינה של מידת השמחה היא רחבות והתפשטות ללא גבול, היפך ממידת הדין שהיא צמצום כידוע. ולכן, השמח תמיד הרי משולל מכל ענין של צמצום, וא"כ אין אצלו הגבלות של זמן או של מקום וכדו', כי ההגבלה הינה צמצום. ולפיכך, בין כאשר יונעם לו בעבודת ה', ובין כאשר יפגש עם היצר הרע ולא ילך לו כ"כ בקלות, יוכל לעבוד את ה', כי הרי אצלו, כל המצבים וכל הזמנים כולם שוים לטובה.

וכפי האמור לעיל, השרוי בשמחה הלא מקיים מצות "הדבק במידותיו", כיון שהולך בדרכי השי"ת שהשמחה שרויה במעונו וכמ"ש: "עוז וחדוה במקומו". ואצל הבורא ית' שהוא הכל יכול הרי אין שום צמצום, ולא שייך בו ית' שום השתנות, וא"כ השרוי בשמחה, דומה במקצת לבורא ית' גם בענין זה, שאין אצלו צמצומים ושינוים [פשוט וברור, כי לא שייך כלל לדמות בשר ודם פשוט לבורא ית"ש, וכמו שאומרים: "ואין לו שום דמיון כלל", והכוונה היא רק עד כמה שאפשר ומותר לומר].

הוא מתגבר על כל הקשיים ומסתפח לנחלת ה', בבחינת "במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם, יאמר להם בני קל חי" (הושע ב, א), הרי זה חידוש עצום, כי להתגבר על תאוות העולם הוא שינוי שלא כטבע האדם, וכאשר אבינו שבשמים רואה ומביט על בניו אשר עם כל פיתויי העולם נאמנים הם למצוותיו, מתמלא הוא כביכול בשמחה עצומה, כיון שיש בכך חידוש גדול. וכמו כן, גם היהודי שהתגבר על כל המניעות וחידש את החידוש הגדול מתמלא הוא בשמחה רבה.

וזהו הביאור בדברי האר"י הק' "שמחה של מצוה" דווקא, כיון ששמחה של לימוד התורה או תפילה אין מבטאת את משמעותה של מידת השמחה. והטעם, כי התורה הק' הינה דבר רוחני, וכן התפילה שהיא העבודה שבלב שייכת לענייני רוחניות, ואין בהם כ"כ חידוש. אך בקיום מצוה השמחה גדולה יותר, כי הרי חלק גדול מתרי"ג מצוות התורה אפשר לקיים רק בדברים גשמיים, כגון: תפילין, ציצית, מעקה וכו', והאר"י הק' התבונן במצות התפילין אשר נעשית מבהמה, ולא מהאברים הנותנים את החיות לבהמה, אלא מעורר הבהמה שהוא החלק הגס שבה, והאר"י הק' ראה והבחין בהשגותיו,

של מצוה ניתן להיווכח במהותה של מידת השמחה.

ומביא משל, כי כאשר המלך שרוי בצער ובעצב ורוצים לשמח ולהרנין את לב המלך, מביאים לפניו עוף מלומד אשר מסוגל לדבר כאחד האדם, והמלך מדבר עם העוף ומשתעשע עמו, ובכך שורה עליו רוח שמחה, והעצבות סרה ממנו.

וההסבר לכך הוא, כי כל דבר אשר יש בו חידוש שלא כדרכו, גורם לשמחה וחדוה. ולכן, כאשר רואה המלך עוף אשר יש בו חידוש שבכוחו לדבר שלא כדרך העופות מביא הדבר שמחה רבה.

ולבן נאמר (בראשית כא, ו): "צחוק עשה לי אלוקים", כי "אלוקים" מידת הדין, וכאשר מתגברים על מידת הדין שהיא צמצום והסתר, ועובדים את ה' כראוי למעלה מכל הצמצומים וההגבלות, נשפע מכך שמחה, כיון שהוא חידוש שלא כדרכו. וזהו הרמז "צחוק עשה לי אלוקים".

והיינו, כי כאשר מתבוננים על יהודי אשר נמצא בעולם השפל והגס הזה המלא צמצומים, ומלא הסתרות ונסיונות שמביא היצר הרע, ניתן לחשוב עליו שאין בו שום לחלוחית דקדושה, וכאשר רואים כי למרות הכל

מבטאת את מהותה של מידת השמחה שהיא שמחה על ענין שיש בו חידוש שלא כדרך.

היוצא מכל האמור עד עתה, כי השמחה נחוצה מאוד מאוד בעבודת ה' עד שהיא כתנאי קודם למעשה, והיא הגורמת לו לדבקות בהשי"ת. השמחה גם מקדמת את האדם בהליכתו בדרך ה', ובכח השמחה מסיר האדם ממנו עניני צמצום, ומתדמה כביכול לבורא ית'.

כי העור המגושם והגס נעשה לחפץ של מצוה אשר אורות רבים נשפעים ממנו, עד שכאשר יהודי מניחו על ראשו זוכה הוא לבחינת: "ויראו ממך", וכל המוחין העילאין נשפעים בפרשיות התפילין, וכן הוא בשאר המצוות, וחידוש עצום זה שדבר מגושם יתעלה לדרגה כה גדולה, גרם להאר"י הק' לשמחה עצומה מאין כמותה. ולכן נקט בלשונו הקדוש: "שמחה של מצוה", כיון ששמחה זו

ה. השמחה המיוחדת של ימי הפורים

בשלימות, ובפרט כאשר אין זרעו של עמלק מחוי, שעל כך נאמר (שמות יז, טז): "כי יד על כס קה, מלחמה לה' בעמלק מדור דור", ודרשו (תנחומא פר' כי תצא יא): "אין השם שלם ואין הכסא שלם, עד שימחה זרעו של עמלק", כי קליפת עמלק גורמת להסתרת הפנים, וכמפורש במדרש (שם): "כל זמן שזרעו של עמלק קיים, כאילו כנף מכסה את הפנים", וישנו חסרון בכבוד ה'.

כי בימינו אנו, ישנן הסתרות רבות מאוד. מפריעים רבים עומדים לו לכל איש ברצותו לקשר את עצמו באמת עם השי"ת, ולקשר עצמו לתורה ולעבודת ה'. וכן הרוצה לקיים את

"ישמח ה' במועשיו" -
רק לעתיד לבוא

עד כה עסקנו בענין השמחה בכלליות, השייכת לכל יום ויום, וכעת עלינו לבאר מה טעם מיוחדים ימי הפורים וירח אדר בריבוי השמחה.

הנה ימי הפורים שייכים לעתיד לבוא, וכמו שאומרים (יוצרות לשבת זכור): "אם כל המועדים יהיו בטלים, ימי הפורים לא נבטלים", ושניהם ענין אחד.

אין לנו השגה בזמן שלעתיד לבוא, אך על אותו זמן נאמר הפסוק (תהילים קד לא): "יהי כבוד ה' לעולם, ישמח ה' במועשיו", כי כעת כאשר אויבי ה' מצויים בעולם, אין השמחה

המניעות והעיכובים שהיו מנת חלקנו בזמן הזה יעברו מן העלם, ואחת תהיה משאלתו של כל אחד ואחד, שיוכל לשבת בבית ה' כל ימי חייו, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, ולכן יתקיים אז מאמר הכתוב: "ישמח ה' במעשיו".

שמחת פורים -

מעין השמחה שלעתיד לבוא

ובזה ניתן להסביר את ענין השמחה שבחודש אדר ובימי הפורים, כי פורים הרי שייך לעתיד לבוא, שאז תהיה השמחה האמיתית והשלימה.

ולמרות שעדיין לא הגענו למחיית עמלק השלימה, אך בכל פורים מתקדם שלב נוסף של מלחמה לה' בעמלק, וכמו שבימי משה רבינו היה שלב אחד של מחיית עמלק, ואח"כ היה שלב נוסף בזמן שאול, ואח"כ בימי מרדכי ואסתר בשושן הבירה, והשלב הסופי יהיה לעתיד לבוא. ולכן, בכל שנה ושנה בבוא הימים האלו כאשר עסוקים אנו במחיית קליפת עמלק, הרי מוחים אנו חלק נוסף מעמלק של השלב של לעתיד לבוא, ובכך מתקרבים אנו לסיומה של מחיית עמלק. ולפיכך, מתגלה לנו בימי פורים הארה של שמחה שהיא מעין הגאולה העתידה.

הפסוק: "שויתי ה' לנגדי תמיד" עולה לו הדבר בקושי רב, ובכל ענין ישנם נסיונות כה רבים, ולכן אין השמחה בתכלית השלימות.

אולם לעתיד לבוא, כאשר כל הרשעה כולה כעשן בעשן תכלה, וזרעו של עמלק ימחה מתחת השמים, ויתקיים הפסוק (תהילים קלב, יג): "כי בחר ה' בציון, אוה למושב לו", המרמזות על מילוי האותיות החסרות מהכסא ומשמו ית', כי בתיבת "אוה" ישנה האות א' מהכסא, וכן האותיות ו' ה' משמו ית', ואז יהיה: "יהי כבוד ה' לעולם, ישמח ה' במעשיו". כי אחר שיכנע כוחו של עמלק שהוא הראשית של כל אומות העולם, כמו שנאמר (במדבר כד, כ): "ראשית גויים עמלק", יוכנעו כל האומות, וכל בני בשר יקראו אז בשם ה', וכדבר שנאמר (צפניה ג, ט): "כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה, לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד", וכן נאמר (ישעיה יא, ט): "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ דעה את ה', כמים לים מכסים", ובכך תהיה השמחה בשלימות.

באותם הימים יהיה אויר העולם מזוכך וטהור, ופני קל שהיו מוסתרות עד עתה יתגלו, ויוסרו כל המסכים המבדילים ביננו ובין השי"ת, וכל

ו. השמחה הבאה ע"י מחיית עמלק

הבדל בין המחבק את המלך בלי לבושים למחבק עם לבושים, וזוהי הכוונה, שהתורה הק' מגלה את הסתום. וכמו כן, בכל מצוה טמונים וגנוזים אורות רבים.

ידיוע לכל, כי קליפת עמלק לא היתה אלא לשעתה, אלא בכל יהודי ישנה נקודת עמלק בבחינת: "אשר קרך", אשר עליו ללחום נגדה מלחמת קודש. קליפה זו מכניסה קרירות, ואומרת לו לאדם: "מה לך להתעמק ולחפש בלבושי המצוות את האור אלוקי שבתוך המצוות. למה לך להתבונן כל כך בענינים אלו, הרי אם השי"ת ברא את העולם הזה עם הסתרות, בהדי כבשי דרחמנא למה לך. עליך לקיים את המצוות כפשוטן, ללא כוונות יתירות, וללא השתוקקות להרגשת אורות וגילויים. השאר נא עם הלבושים החיצוניים..." והיינו, שנקיים את המצוות בקרירות, ללא שום חמימות, ללא הרגשה של "קרבת אלוקים לי טוב", ללא הפנימיות של המצוות. עמלק מתנגד לקיום הפסוקים המזהירים על ענינים שבלב, כגון: "לאהבה את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך", "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם", "ובחרת בחיים", ועוד.

קליפת עמלק -

להישאר עם לבושי המצוות

וביתר עומק יובן הדבר עפ"י דברי קדשו של הרה"ק מראדזין זי"ע בספרו "סוד ישרים" שהם כמים קרים על נפש עייפה, על הפסוק (אסתר ח, טז): "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר", ודרשו בגמרא (מגילה טז:): "אמר רב יהודה, אורה זו תורה, שמחה זה יום טוב, ששון זו מילה, ויקר אלו תפלין".

ותורף דברי קדשו, כי הנה מובא בזוה"ק, כי התורה הק' מגלה מה דהוי סתום.

והכוונה היא, כי הבורא ב"ה בבריאת העולם הסתיר את עצמו בלבושים רבים. בעולמנו לא ניתן לחזות באור אלוקי. אי אפשר להרגיש בגלוי את הקדושה, כי הכל מלוכש בלבושים. אך התורה הק' היא האור אלוקי, כי הוא וחכמתו אחד, ובתורה הק' ניתן למצוא את השי"ת ללא מעטה לבושים. וכאשר הלומד תורה מפלפל במחלוקת סומכוס ורבנן אי ממון המוטל בספק חולקין או המוציא מחבירו עליו הראיה, ממשש הוא כביכול בקדושת הבורא ית', וכדברי בעל ה"תניא" זי"ע, שאין

במעשי המצוות. והיינו, שהיות ועמלק הוא היפך האור, חייבים ללחום בו לפני שמגיע אור חדש לעולם.

קדושת יוסף הצדיק לעומת קליפת עמלק

זאת ועוד, ידועה הקושיה שמקשה בספה"ק "בני יששכר", וכן הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע, על השם "פורים" שנקבע על שם הפור, כי הלא בדרך כלל נקבע שם החג על שם הנס, כגון: פסח על שם שפסח ה' על בתי בני ישראל, חנוכה על שם חנו - כ"ה וכו', ולמה קבעו את השם פורים על שם הפור המרמז על הצרה.

ומבאר הרה"ק ר' צדוק זי"ע, על פי הכלל המובא בגמרא (בבא בתרא קכג): "ראה יעקב אבינו שאין זרעו של עשו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף, שנאמר (עובדיה א, יח) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש".

ומעם הדבר, כי יוסף הצדיק הינו ממש ההיפך של קליפת עמלק. זה לעומת זה עשה אלוקים. כי קליפת עמלק היא לקחת עניני קדושה, עניני תורה ומצוות, ולהכניס בהם קרירות. רצונם של העמלקים הוא שבני ישראל יקיימו את המצוות ללא הרוחניות והפנימיות, ויוסף הצדיק היה ממש ההיפך לכך. יוסף הצדיק היה במצרים בערות הארץ, והעלה לקדושה את כל

בנס פורים התגלה

האור הפנימי של המצוות

ולכן, אחר הנס שנעשה בימי מרדכי ואסתר, שהתגברו על קליפת עמלק, נתגלה אז אור התורה ואור המצוות, וכמרומו בשם "מגילת אסתר" - שהתגלו הענינים המוסתרים והטמונים בתוך המצוות.

וזהו הכוונה במה שדרשו: "אורה זו תורה, שמחה זה יום טוב"... כיון ש"אורה" וכן "שמחה" הם הפנימיות של המצוות הללו, היפך קליפת עמלק שמבקשת להישאר רק עם הלבושים החיצוניים.

והנה ידוע, כי משך כל הדורות, טרם שירד אור גדול לעולם היתה מלחמה עם עמלק. פרשת "ויבוא עמלק" היתה לפני מתן תורה, וכן קודם בית ראשון ובית שני הכריתו את זרע עמלק, ולעתיד לבוא, ימחה זרעו של עמלק, ואז יבוא משיח צדקנו לגאלנו.

והענין שבכך, כי התורה הק' היא הרי אור של קדושה, וכן בית המקדש מכונה: "אורו של עולם", ולכן, טרם שירדו לעולם אור התורה ואור של בית המקדש, היו מוכרחים להכרית את קליפת עמלק אשר אינה מניחה להרגיש את האורות הפנימיים הגנוזים

עשר הוא חודש אדר", כיון שענין החודש היה הגורם למפלתו של המן הרשע.

"פורים על שם הפור" -

כי הפור היה חלק מהישועה

ומוסיף הרה"ק רבי צדוק זי"ע ומבאר, כי במושכל ראשון, כפי הנראה לעינינו, התחילה הגזירה מצדו של המן הרשע, אשר ביקש לכלות את העם היהודי, ובחסדי ה' התקלקלה מחשבתו ותלו אותו על העץ. אך האמת אינה כן, אלא כיון שה' יתברך רצה להוריד לעולם את האור הגדול של בית המקדש השני, עלתה במחשבה לפניו למחות את קליפת עמלק לפני כן כדי שיוכלו בני ישראל ליהנות כראוי מהאור החדש ללא שום מפריע, ולכן סיבב מן השמים שקליפת עמלק תרגיש בריח של קדושה שהולך לבוא לעולם, וכיון שעמלק שהינו מקור הרע והטומאה אינו מסוגל לסבול כלל את הקדושה ואור ה', לכן החל המן להשתולל בגזירותיו, וביקש להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, עד שבסופו של דבר נחל מפלה גדולה.

ובך היו בכל המלחמות עם עמלק,

טרם שירד אור גדול לעולם. שהשי"ת המסבב כל הסיבות סיבב שירגישו

הענינים הגשמיים. בכל עניני הארציות הכניס רוחניות, וכמרומו בדבריו "שמני אלוקים לאדון לכל מצרים", והיינו שהוא פרסם את אלוקותו ית' בכל טומאת מצרים, וכן נאמר: "עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים", ושמו של ה' נזכר בתוך שמו של יוסף, וכן נאמר: "ויהי ה' את יוסף", הרי לנו כי בתוך הזוהמה שבמצרים הכניס את אור ה' וקדושתו. וזוהי כידוע מידת יוסף הצדיק: "צדיק דאחיד בשמיא וארעא".

וזהו הענין, שהפור נפל דווקא על ירח אדר, כי אדר מכוון על יוסף הצדיק [ויצויין, כי ע"פ האר"י הק' אין הדבר כך, אך בספה"ק "קדושת לוי" מובא שאדר הוא נגד שבט יוסף], ומזל חודש אדר הוא דגים המרמז על ברכת: "וידגו לרוב" שניתנה לבני יוסף, וכיון ששבט יוסף נחלק לב' חלקים: מנשה ואפרים, לכן ישנם שני חדשי אדר בשנה מעוברת. ומאת ה' היתה זאת, שהפור נפל על חודש זה, כיון שבכח יוסף הצדיק יוכלו להתגבר על קליפת עמלק, ולנצח את המן האגגי, בבחינת: "אין זרעו של עשיו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף".

ובכך מובן שבמגילה נזכר פעמים רבות: "מחודש לחודש שנים

"מגילת אסתר" - גילוי ההסתרה
 ענין זה הינו הסתרה שבהסתרה,
 וכמו שמקובל משמו של הבעש"ט
 הק' זי"ע על כפל הלשון בפסוק
 (דברים לא, יח): "ואנוכי אסתר אסתר
 פניי", שבעת ההסתרה מסתיר השי"ת
 את דבר ההסתרה, שלא ידעו
 שמצויים בשעת הסתרה מאת השי"ת,
 דאם ידעו מכך אין כאן שום הסתרה,
 ויראי ה' המלאים באמונה ובטחון
 אומרים גם באותה שעה: "אכן אתה
 קל מסתתר" (ישעיה מה, טו), והיינו,
 שלמרות שאיננו רואים אותך,
 מאמינים אנו שהכל מכוון מלמעלה.

ובשעת גזירת המן היה נראה
 לעיניים כי דרכו של המן צלחה, כי
 אחשוורוש גדלו על כל השרים,
 וגזירותיו התקבלו בבית המלכות,
 והיו יכולים לחשוב כי חלילה תתגבר
 קליפת עמלק על עם ישראל ואפסה
 תקוה, אך בסופו של דבר התגלתה
 ההסתרה, והתברר כי הכל היה מכוון
 מן השמים אך ורק לטובת ישראל
 בבחינת "פור המן נהפך לפורנו",
 וזהו הרמז בשם: "מגילת אסתר" -
 שהתגלתה ההסתרה.

שמחת פורים -

כי המניעות והגזירות התגלו כטובה
 בכך ניתן טעם לשבח לחובת ריבוי
 השמחה בחודש אדר ובימי הפורים.

קצת מהאור שעומד להתגלות בעולם,
 וכך יבוא למלחמה נגד ישראל, ואז
 ינחלו את מפתחם.

והיינו, שפרשת "ויבוא עמלק" לא
 החלה על ידי העמלקים, אלא כיון
 שרצה ה' שיהיה "ויחלוש יהושע את
 עמלק", נתן להם להרגיש קצת
 קדושה, ואז יצאו מכלל שליטה עד
 ש"ויבוא עמלק". ובכך מתורץ איך
 היו מסוגלים להלחם אז עם ישראל,
 אחר כל הניסים שנעשו להם לישראל
 במצרים ועל הים, כי אכן, העמלקים
 מעצמם לא היו מעיזים את פניהם נגד
 בני ישראל, אלא כך סיבבה ההשגחה
 העליונה.

נמצא, שבהפלת הפור שהפיל המן
 לא היה כלל צרה, אלא היה זה חלק
 מהישועה, כיון שבדרך זו רצה השי"ת
 להנחילו מפלה, על ידי שירגיש קצת
 מהתגלות האור, ויגזור את גזירתו על
 ישראל עד למפתח. ואם כן, השם
 "פורים" הוא על שם הישועה ולא על
 שם הגזירה.

ובזה מפרש את הנוסח: "פור המן
 נהפך לפורנו", שהפור של המן לא
 היה כלל הפור שלו, כי נתגלה למפרע
 שהפור היה שלנו, ובו נעשה הנס
 לישראל, ולא לחינם נפל הפור
 לחודש אדר המסוגל למחיית עמלק.

ש'יהיה", שתמיד ניתן להידבק בקדושת משה רבינו ובקדושת התורה שנקראת על שמו, ודבר זה היה נעלם מעיני המן הרשע, ולכן שמח כאשר נפל הפור על חודש אדר בו הסתלק משה רבינו.

ועלינו לדעת כי בכוח השמחה של חודש אדר וימי הפורים ניתן להמשיך את מידת השמחה על כל השנה, ולקנות מידה זו המסייעת מאוד לעבודת ה'.

יעזור השי"ת שנוכל להרבות כראוי בימים הללו במידת השמחה, עד שישפיעו הימים האלו שמחה במידה גדושה לכל השנה ולקיים את הפסוק: "עבדו את ה' בשמחה", ונזכה לדבקות בה' כראוי, ושיקויים בקרוב הפסוק: "ישמח ה' במעשיו", במהרה בימינו, אמן.

כי כאשר מתבוננים בנס המגילה, ורואים שכל הדברים שהיו נראים בצרה עבור כלל ישראל, וכענינים שיפחיתו את כח הקדושה, בסופו של דבר התגלה כי הדברים הללו היו אך ורק למען ינחל הרשע את מפלתו ותתרומם קרן הקדושה למעלה, בבחינת "ונהפוך הוא", הרי שמתמלאים בשמחה עצומה על הפלא והחידוש הגדול שבדבר.

ענין זה ישנו גם במיתת משה רבינו בחודש אדר, כי במושכל ראשון נראה, כי מיתת משה רעיא מהימנא הינה גירעון וחסרון עצום לכלל ישראל, אך למעשה ישנה בכך תועלת גדולה לעבודת ה', כי "אתפשטותיה דמשה בכל דרא ודרא", וכמובא בגמרא: "משה שפיר קאמרת", וגם שמו מרמז על "מ'ה ש'היה ה'וא

